

PATVIRTINTA

Pasvalio rajono Grūžių vaikų globos namų
direktoriaus 2022 m. sausio 8 d. įsakymu Nr.
V-22

PASVALIO RAJONO GRŪŽIŲ VAIKŲ GLOBOS NAMŲ PALYDĖJIMO PASLAUGOS JAUNUOLIAMS ORGANIZAVIMO IR TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pasvalio rajono Grūžių vaikų globos namų (toliau – Globos namai) Palydėjimo paslaugos jaunuoliams (toliau – palydėjimo paslauga) organizavimo ir teikimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato palydėjimo paslaugos teikimo tvarką.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis LR Socialinių paslaugų katalogu, LR Socialinių paslaugų aktuali redakcija, Pasvalio rajono savivaldybės palydėjimo paslaugos jaunuoliams organizavimo ir teikimo Pasvalio rajono savivaldybėje tvarkos aprašo, patvirtinto Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. T1-20 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės palydėjimo paslaugos jaunuoliams organizavimo ir teikimo Pasvalio rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **palydėjimo paslauga** – visuma tarpusavyje susijusių paslaugų ir (ar) priemonių, kurios teikiamos, siekiant padėti palydėjimo paslaugos gavėjams prisitaikyti prie socialinės aplinkos, ugdyti jų gebėjimus spręsti kylančias socialines ir kitas problemas, t. y. palengvinti palydėjimo paslaugos gavėjų socialinę integraciją bendruomenėje. Palydėjimo paslauga gali būti teikiama socialinių paslaugų įstaigoje ar asmens namuose.

3.2. **apgyvendinimo paslauga** – tai socialinės priežiūros paslauga, suteikiant gyvenamąją vietą jaunuoliui, derinant tai su individualia atvejo vadybininko pagalba ir kitomis paslaugomis, padedančiomis ugdyti ir palaikyti jaunuolio socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, siekiant visapusiško jo savarankiškumo ir integracijos į visuomenę;

3.3. **Palydėjimo paslaugos teikėjas** – Globos namų direktoriaus įsakymu paskirtas socialinis darbuotojas, taikantis atvejo vadybos metodą, siekiantis optimalaus jaunuolio socialinio funkcionavimo visuomenėje.

3.4. **savarankiško gyvenimo planas (toliau – SGP)** – socialinių ir psichologinių poveikio priemonių visuma, užtikrinanti kokybišką reikalingų paslaugų organizavimą ir teikimą jaunuoliams, siekiant jų sėkmingos integracijos visuomenėje.

4. Kitos tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatyme, Vaiko globos (rūpybos) organizavimo nuostatų sąvokas.

II SKYRIUS

PALYDĖJIMO PASLAUGOS JAUNUOLIAMS TIKSLAI, PASLAUGOS GAVĖJAI, PRINCIPAI IR UŽDAVINIAI

5. Palydėjimo paslaugos teikimo tikslas - padėti palydėjimo paslaugos gavėjams prisitaikyti prie socialinės aplinkos, ugdyti jų gebėjimus spręsti kylančias socialines ir kitas problemas, t. y. palengvinti palydėjimo paslaugos gavėjų socialinę integraciją bendruomenėje, teikiant visumą tarpusavyje susijusių paslaugų ir (ar) priemonių.

6. **Palydėjimo paslaugos gavėjai:**

6.1. likę be tėvų globos vaikai (nuo 16 m.), kuriems teikiama globa (rūpyba) socialinės globos įstaigoje;

6.2. socialinę riziką patiriantys vaikai (nuo 16 m.);

6.3. vaikai (nuo 16 m.), kurie gyvena socialinę riziką patiriančiose šeimose;

6.4. sulaukę pilnametystės asmenys (iki 24 m.), kuriems buvo teikta socialinė globa (rūpyba) socialinės globos įstaigoje ar kurie gyveno socialinę riziką patiriančiose šeimose.

7. Palydėjimo paslauga teikiama, iki paslaugos gavėjui sukaks 24 metai.

8. Palydėjimo paslaugos organizavimo principai:

8.1. **pagarba ir nešališkumu grįstų ilgalaikių santykių kūrimas** – santykiais grindžiamu požiūriu pripažįstama, kad palydėjimo paslaugų planavimas ir vykdymas yra lygiaverčio santykio kūrimo procesas, kuriame būtinas specialisto ir jaunuolio abipusio pasitikėjimo ir pagarbos bei saugaus ryšio sukūrimo. Palydėjimo paslauga turi būti teikiama, įsijaučiant į jaunuolio situaciją, išiklausant į jo norus, lūkesčius, abejones bei baimes, o taip pat stengiantis motyvuoti jaunuolį ir suteikti jam galimybes apsispręsti dėl savo gyvenimo tikslų bei atlikti su jo gyvenimu susijusias užduotis savarankiškai;

8.2. **aktyvaus dalyvavimo siekimas** – jaunuolių nuomonė, lūkesčiai, patirtis, turimas potencialas ir jų aktyvus vaidmuo bei įsitraukimas turi būti palydėjimo paslaugų organizavimo pagrindas, sudarant ir įgyvendinant savarankiško gyvenimo planus;

8.3. **žmogaus teisių apsauga ir užtikrinimas** – visi su palydėjimo paslaugos teikimu susiję veiksmai atliekami vadovaujantis žmogaus teisėmis ir laisvėmis;

8.4. **tarpsektorinis bendradarbiavimas** – sprendžiant su jaunuolio savarankiško gyvenimo pradžia ir palydėjimo paslaugų teikimu susijusius klausimus, būtinas įvairių sričių atstovų glaudus ir koordinuotas bendradarbiavimas;

8.5. **individualumo principas** – palydėjimo paslaugos teikiamos, atsižvelgiant į individualius jaunuolio poreikius;

8.6. **konfidencialumo principas** – jaunuoliui ir jo šeimai užtikrinamos teisės į asmens duomenų apsaugą, neatskleidžiant konfidencialią informaciją sudarančių duomenų tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kuriuos numato Lietuvos Respublikos įstatymai.

9. Palydėjimo paslaugų teikimo uždaviniai:

9.1. įvertinti socialinių paslaugų poreikį;

9.2. suplanuoti socialines paslaugas ir priemones paslaugų poreikiui patenkinti;

9.3. teikti suplanuotas paslaugas teisės aktų nustatyta tvarka;

9.4. teikti specialistų konsultacijas, susijusias su jaunuolio palydėjimu, rūpintojams, tėvams ir jaunuoliui;

9.5. esant poreikiui, teikimo laikotarpiu, organizuoti reikiamas palydėjimo paslaugas.

III SKYRIUS

PALYDĖJIMO PASLAUGOS JAUNUOLIAMS TURINYS, PASLAUGOS ORGANIZAVIMO TVARKA

10. Palydėjimo paslaugos, pagal LR Socialinių paslaugų katalogą, susideda iš:

10.1. informavimo;

10.2. konsultavimo;

10.3. bendradarbiavimo;

10.4. tarpininkavimo;

10.5. psichologinės ir psichoterapinės pagalbos organizavimo;

10.6. kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo (tvarkant pinigų apskaitą, perkant reikalingas prekes, paslaugas, mokant mokesčius, planuojant ir atliekant namų ruošos darbus);

10.7. socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir atkūrimo;

10.8. Darbo įgūdžių ugdymo.

11. Paslaugos planuojamos pagal įvertintus socialinių paslaugų poreikius.
12. Teikimo trukmė/dažnumas:
 - 12.1. likusiems be tėvų globos vaikams (nuo 16 m.), kuriems teikiama globa (rūpyba) socialinės globos įstaigoje:
 - 12.1.1. jei teikiama ir apgyvendinimo palydėjimo paslauga Globos namų struktūriniame padalinyje Šeimos krizių centre (toliau – Krizių centras), paslauga teikiama ne mažiau nei 10 val. per parą;
 - 12.1.2. jei apgyvendinimo Krizių centre palydėjimo paslauga neteikiama, paslauga teikiama pagal poreikį.
 - 12.2. socialinę riziką patiriantiems vaikams (nuo 16 m.), vaikams (nuo 16 m.), kurie gyvena socialinę riziką patiriančiose šeimose, palydėjimo paslauga teikiama nuo 1 iki 10 val. per savaitę.
 - 12.3. sulaukusiems pilnametystės asmenims (iki 24 m.), kuriems buvo teikta socialinė globa (rūpyba) socialinės globos įstaigoje ar kurie gyveno socialinę riziką patiriančiose šeimose (tiek teikiant su apgyvendinimu, tiek be apgyvendinimo), pagalba teikiama nuo 1 iki 10 val. per savaitę
13. Palydėjimo paslauga teikiama atvejo vadybos metodu, kai su kiekvienu jaunuoliu individualiai dirba direktoriaus įsakymu paskirtas socialinis darbuotojas (palydėjimo paslaugų teikimui), siekiant formuoti saugesnę prierašumo ryšį, užtikrinantį jaunuolio pasitikėjimą savo jėgomis. Šį procesą sudaro:
 - 13.1. jaunuolio individualių poreikių, jo socialinės aplinkos ir galimų pagalbos šaltinių įvertinimas;
 - 13.2. jei jaunuolis nėra pilnametis iš tėvų yra paimamas raštiškas sutikimas dėl paslaugų teikimo.
 - 13.3. savarankiško gyvenimo plano (toliau – SGP), sudarymas ir SGP įgyvendinimas;
 - 13.4. paslaugų, reikalingų kompleksiško jaunuolio problemų sprendimui, organizavimas ir prieinamumo užtikrinimas;
 - 13.5. tarpinstitucinis bendradarbiavimas, jaunuolio palaikymas, situacijos pokyčio stebėjimas, fiksavimas ir paslaugos teikimo užbaigimas bei įvertinimas.
14. Globos namai jaunuoliui palydėjimo paslaugas pradeda teikti po sprendimo gavimo ir sudarius paslaugos teikimo sutartį, palydėjimo paslauga su apgyvendinimu jaunuoliams pradeda teikti sudarius paslaugos teikimo sutartį ir vidaus tvarkos taisyklės (Aprašo 4 priedas).
15. Kiekvienam jaunuoliui, kuriam teikiama palydėjimo paslauga, sudaroma byla.
16. SGP sudaromas individualių socialinių paslaugų poreikio vertinimo pagrindu.
17. Socialinių paslaugų poreikio pervaldinimas atliekamas ne rečiau kaip 1 kartą per metus o pasikeitus aplinkybėms – ne vėliau kaip per 5 dienas nuo aplinkybių pasikeitimo dienos.
18. Iš naujo įvertinus paslaugos poreikius, tikslinamas SGP.
19. Paskirtas socialinis darbuotojas, teikti palydėjimo paslaugą, po apsilankymo pas jaunuolį užpildo aktą.

IV SKYRIUS

PALYDĖJIMO PASLAUGOS TEIKIMO TURINYS

20. Palydėjimo paslaugos teikimo turinys:
 - 20.1. pirmųjų susitikimų metu jaunuolis turi gauti visą su paslauga susijusią informaciją, pabrėžiant į jaunuolį orientuoto proceso ypatumus, apsisprendimo laisvę, konfidencialumą ir kt.;
 - 20.2. įvertinti ir nustatyti jaunuolio individualius poreikius, bei sudaryti individualizuotą SGP. Planas sudaromas po 1 mėnesio nuo paslaugų teikimo pradžios, bet ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui;
 - 20.3. SGP rengia Globos namų direktoriaus įsakymu paskirtas socialinis darbuotojas. Esant poreikiui SGP rengime gali dalyvauti – teritorinio Vaiko teisių apsaugos skyriaus specialistai, kiti jaunuolio gerove suinteresuoti asmenys. Jaunuolio gyvenančio globos namuose SGP derinamas su

jaunuolio individualiu socialinės globos planu (ISGP) ir sudaromas iš jaunuolio perspektyvos. Už jaunuolio gyvenančio Globos namuose, SGP sudarymą, reikiamų paslaugų organizavimą, įgyvendinimo kokybę atsako Globos namai;

20.4. SGP, teikiant palydėjimo paslaugas (nuo 18 m.), rengia socialinis darbuotojas (palydėjimo paslaugos teikimui) ir, pagal poreikį, su kitais jo gerove suinteresuotais asmenimis (tėvais, artimaisiais, mokymo įstaigų darbuotojais, socialiniais darbuotojais ar kt. Socialinis darbuotojas (palydėjimo paslaugos teikimui) atsakingas ir už reikiamų paslaugų organizavimą ir koordinavimą bei nuolatinę stebėseną;

20.5. SGP peržiūra, dalyvaujant jaunuoliui bei jo gerove suinteresuotiems asmenims, organizuojama ne rečiau kaip kartą per 3 mėnesius, o pasikeitus aplinkybėms – ne vėliau kaip per 5 dienas nuo aplinkybių pasikeitimo dienos, vertinant paslaugos teikimo pažangą/sunkumus bei priimant sprendimus dėl tolesnių veiksmų. Esant svarbiems pokyčiams jaunuolio gyvenime, peržiūra turėtų būti organizuojama nedelsiant, bet ne vėliau kaip 5 dienų laikotarpyje. SGP peržiūra fiksuojama;

20.6 socialinis darbuotojas (palydėjimo paslaugos teikimui) bendrauja su jaunuoliu viso paslaugos teikimo laikotarpiu telefonu, elektroninėmis ryšio priemonėmis, susitinka su jaunuoliu, aptaria SGP įgyvendinimo eigą, pasiekimus bei problemas, galimus jų sprendimo būdus, atsižvelgiant į jaunuolio poreikius, lūkesčius, norus, stiprybes bei galimus sunkumus. Jaunuolio poreikių vertinimas ir SGP pildymas vykdomas visą paslaugos teikimo laikotarpį, siekiant laiku išigilinti į jaunuolio situaciją (kai kurie poreikiai gali išryškėti tik per tam tikrą laikotarpį) ir suteikti tuo metu reikiamą pagalbą;

20.7. Socialinis darbuotojas (palydėjimo paslaugos teikimui) atsakingas už tai, kad būtų įgyvendintos visos SGP numatytos priemonės, teikiamos ir organizuojamos bendruomeninės paslaugos, pagal galimybes užtikrinamas jų prieinamumas;

20.8. Socialinis darbuotojas (palydėjimo paslaugos teikimui) konsultuoja jaunuolius, jų atstovus pagal įstatymą ar kitus asmenis, suinteresuotus jaunuolių gerove, dėl palydėjimo paslaugų teikimo galimybių.

21. Globos namai bendradarbiauja su TVTAS, socialinių paslaugų centru, globos centru, seniūnijomis informuojant apie palydėjimo paslaugų teikimą jaunuoliams bei supažindinant su šios paslaugos turiniu, tiksline grupe ir apimtimi.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Socialinis darbuotojas, paskirtas direktoriaus įsakymu palydėjimo paslaugos teikimui, asmeniškai atsako už tinkamų socialinio darbo metodų parinkimą teikiant paslaugas.

23. Aprašo įgyvendinimo kontrolę vykdo Globos namų direktorius.

24. Aprašas gali būti keičiamas pasikeitus teisės aktų reikalavimams, Globos namų direktoriaus įsakymu.
